

ВИСНОВОК ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ

Романюка Івана Стаховича на тему «Публічно-управлінські аспекти забезпечення експертизи якості та безпеки товарів і послуг в Україні», що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування» (галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»)

Дисертація Романюка Івана Стаховича на тему «Публічно-управлінські аспекти забезпечення експертизи якості та безпеки товарів і послуг в Україні», що подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування» (галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування») виконана на кафедрі бізнес-адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності факультету менеджменту Запорізького національного університету. Тему дисертації затверджено на засіданні вченої ради Запорізького національного університету (протокол № 3 від 24 листопада 2022 року) та уточнено на засіданні вченої ради Запорізького національного університету (протокол № 5 від 18 грудня 2025 року). Дисертація є завершеною кваліфікаційною науковою роботою, виконаною на сучасному методичному рівні, в якій вирішено актуальне наукове завдання - обґрунтування теоретико-методологічних засад та розробка комплексу публічно-управлінських, організаційних, інституціональних та практичних заходів в сфері забезпечення експертизи якості та безпеки товарів і послуг в Україні.

Ступінь актуальності теми дисертації

Дисертація Романюка І.С. присвячена теоретичному переосмисленню та розробці прикладних організаційних, інституціональних та економічних механізмів публічно-управлінських аспектів забезпечення експертизи якості та безпеки товарів і послуг в Україні тощо.

Актуальність теми дослідження базується на особливій значущості в умовах інтенсифікації економічних відносин, зростанні питомої ваги сектора послуг та швидкої цифровізації господарської діяльності. Сучасні виклики – ускладнення технологій виробництва і надання послуг, поширення електронних платформ, зростання обсягів зовнішньоекономічних операцій, посилення ризиків фальсифікацій і недобросовісної конкуренції – породжують підвищений попит на якісну, незалежну й методично обґрунтовану експертну оцінку. Експертні висновки відіграють вирішальну роль у прийнятті рішень контролюючих і регулюючих органів (митниці, податкові органи, органи сертифікації, державного контролю якості), у справі застосування заходів адміністративного впливу та захисту прав споживачів. Відтак відсутність чіткої адміністративно-правової регламентації, стандартів методик оцінювання послуг, механізмів доступу експертів до цифрових і комерційних даних, а також незадовільний рівень інституційної підтримки експертних установ прямо впливають на ефективність державного контролю, довіру до публічних рішень і правову визначеність бізнес-середовища. Ураховуючи масштаби економічних втрат, частоту судово-адміністративних спорів і суспільну стурбованість щодо якості послуг та товарів, дослідження механізмів удосконалення

адміністративно-правового регулювання експертизи товарів і послуг відповідає нагальним потребам державної політики й практики правозастосування.

Питання забезпечення експертизи якості та безпеки товарів і послуг є предметом дослідження представників різних галузей науки, зокрема публічного управління та адміністрування, адміністративного права, економіки, стандартизації, технічного регулювання та захисту прав споживачів.

Теоретико-методологічні засади публічного управління, державної політики, публічного адміністрування, державного контролю та реформування системи управління досліджували такі українські вчені, як: В. Б. Авер'янов, Г. В. Атаманчук, В. Д. Бакуменко, О. М. Бандурка, Ю. П. Битяк, К. О. Ващенко, В. М. Гаращук, Н. Т. Гончарук, І. А. Грицяк, В. А. Гошовська, М. М. Іжа, В. С. Куйбіда, А. Ф. Мельник, Н. Р. Нижник, О. Ю. Оболенський, В. М. Олуйко, В. П. Рубцов, С. М. Серьогін, Ю. П. Сурмін, В. В. Тертичка, В. М. Цветков, Ю. М. Шемшученко та інші.

Окремі аспекти державного регулювання, державного нагляду, адміністративно-правового забезпечення, захисту прав споживачів, технічного регулювання та стандартизації висвітлено у працях О. Ф. Андрійко, Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова, О. В. Кузьменко, С. В. Ківалова, Ю. О. Легези, Р. С. Павловського, О. В. Сурілової, А. О. Ярової та інших науковців.

Попри значний науковий доробок, питання публічно-управлінського забезпечення експертизи якості та безпеки товарів і послуг в Україні не отримали комплексного висвітлення в межах досліджень у сфері публічного управління та адміністрування. Недостатньо дослідженими залишаються механізми взаємодії органів публічної влади, інструменти державного нагляду, цифровізація контрольних процедур, ризик-орієнтований підхід до контролю та напрями вдосконалення державної політики у цій сфері.

Отже, актуальність обраної теми зумовлена необхідністю комплексного дослідження публічно-управлінських аспектів забезпечення експертизи якості та безпеки товарів і послуг в Україні та розроблення пропозицій щодо вдосконалення відповідного організаційно-правового механізму.

Здобувач правильно визначає **зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами**, вказує на те, що дисертацію виконано в межах науково-дослідницької тем кафедри Запорізького національного університету «Напрямки інноваційного розвитку бізнес-процесів підприємств та організацій в умовах інтернаціоналізації економіки» (номер державної реєстрації 0120U000371), «Цифрова трансформація бізнес-процесів підприємств в умовах глобального ринку» (номер державної реєстрації 0125U000398).

2. Наукова новизна, теоретичне та практичне значення отриманих результатів дисертації

Дисертація є першим в національній правовій науці дослідженням, де сформульовано комплексний підхід до здійснення характеристики публічного управління у сфері здійснення експертизи товарів та послуг в Україні. У результаті проведеного дослідження сформульовано низку нових наукових положень і висновків, запропонованих особисто здобувачем. Зокрема:

вперше:

-використано підхід до розширення переліку об'єктів товарознавчої експертизи за рахунок нематеріальних результатів (послуг) і цифрових речей, що формує основу для оновлення методик з урахуванням міжнародних стандартів і вимог цифрової доказовості, що визначено підґрунтям для подальшої цифровізації суспільних відносин і гармонізації державного та приватного сегментів експертної діяльності на єдиних критеріях якості;

-розроблено теоретико-методологічну модель «подвійного функціоналу експертизи товарів та послуг», яка обґрунтовує взаємозв'язок превентивних процедур сертифікації та відновних процедур судової та досудової експертизи
удосконалено:

-опис нормативного виміру адміністративно-правового забезпечення якості проведення експертизи товарів та послуг, який поєднує державні реєстри методик і експертів, стандартизоване рецензування та механізми антикорупційної політики;

- розуміння критеріально-індикаторної системи оцінки доступності, незалежності та оперативності експертних досліджень для споживачів;

дістали подальшого розвитку:

- концептуальний нормативний зміст взаємодії рівнів регулювання відносин у сфері проведення експертизи товарів та послуг через призму триєдиної моделі «об'єкт-суб'єкти-функції», що дозволяє узгоджено оцінювати допустимість, наукову валідність і доказову силу експертних висновків;

- опис синергічного характеру євроінтеграційної адаптації чинного національного законодавства України, де технічне нормативне регулювання процесів проведення експертизи товарів та послуг розглядається не як інструмент гармонізації норм, а як багаторівневий механізм її інституційної модернізації, що здійснено із застосуванням концептуального поділу імплементованих практик на три функціональні блоки: зобов'язувального; дисциплінарного; універсалістського;

-аргументація обґрунтування механізму створення єдиного реєстру акредитованих експертних установ та інформаційного порталу «е-експертиза» як інструменту підвищення прозорості у сфері захисту прав споживачів;

-розуміння того, що органи державної влади в межах своїх повноважень виконують як організаційно-координаційні, так і контрольні функції, формуючи системну основу для проведення експертиз, де нормативно інституційна уніфікація процедур та послідовна взаємодія суб'єктів публічної влади забезпечують підґрунтя для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, підвищення якості державної політики у сфері контролю товарів і послуг та зростання довіри суспільства до інституту експертизи.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та вирішення визначених завдань дисертаційного дослідження використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів наукового пізнання, що забезпечили системність, об'єктивність та достовірність отриманих результатів у сфері публічного управління забезпеченням експертизи якості та безпеки товарів і послуг в Україні. За допомогою діалектичного методу досліджено сутність, зміст та значення категорій «якість товарів і послуг», «безпека товарів і послуг», а також їх роль у системі публічного управління та взаємозв'язок із реалізацією державної політики у відповідній сфері (підрозділ 1.1). Метод системно-

структурного аналізу використано для дослідження нормативно-правового забезпечення державної політики у сфері експертизи якості та безпеки товарів і послуг, визначення її основних елементів, суб'єктів реалізації та механізмів функціонування, а також для характеристики системи захисту прав споживачів як складової публічного управління (підрозділи 1.2, 1.4, розділ II). Застосування порівняльно-правового методу дало змогу здійснити аналіз міжнародних та європейських стандартів забезпечення експертизи якості й безпеки товарів і послуг, оцінити особливості їх імплементації в національне законодавство та визначити вплив євроінтеграційних процесів на розвиток системи публічного управління в Україні (підрозділ 1.3). Метод логіко-семантичного аналізу використано для уточнення понятійно-категоріального апарату дослідження, формування авторського підходу до визначення змісту категорій «якість товарів», «безпека товарів», «публічне управління у сфері забезпечення експертизи якості та безпеки товарів і послуг», а також для інтерпретації основних наукових і нормативних положень (підрозділ 1.1). За допомогою структурно-функціонального методу визначено систему суб'єктів публічного управління у сфері забезпечення експертизи якості та безпеки товарів і послуг, досліджено їх компетенцію, функції та взаємодію під час реалізації контрольно-наглядової діяльності (підрозділ 2.1). Формально-юридичний метод застосовано для аналізу нормативно-правових актів, що регулюють державний контроль (нагляд), технічне регулювання, стандартизацію, оцінку відповідності, ринковий нагляд та захист прав споживачів, а також для дослідження адміністративних процедур у зазначеній сфері (підрозділи 1.2, 2.2). За допомогою методу аналізу та узагальнення систематизовано наукові підходи до розуміння механізмів забезпечення експертизи якості та безпеки товарів і послуг, виявлено проблеми їх функціонування та визначено тенденції розвитку відповідної сфери державного управління (розділи I–II). Метод прогнозування та моделювання використано для розроблення пропозицій щодо вдосконалення організаційно-правового механізму публічного управління у сфері забезпечення експертизи якості та безпеки товарів і послуг, а також формування перспективних напрямів гармонізації національного законодавства із правом Європейського Союзу (підрозділ 2.3).

Теоретичне значення дисертаційного дослідження полягає в розширенні та поглибленні концептуальних засад публічного управління в умовах війни та повоєнного відновлення. Авторський внесок забезпечує оригінальний теоретичний синтез теорії публічного адміністрування, сучасних інформаційних технологій та інституціонального підходу. Це дозволило сформувати цілісну теоретичну основу для послідовного переходу від класичних механізмів державного управління, воєнного адміністрування до сучасних моделей публічного управління та місцевого самоврядування, а також системно обґрунтувати ключові напрямки та заходи інформаційного забезпечення реінтеграції тимчасово окупованих територій.

Практичне значення одержаних результатів забезпечується створенням готового прикладного інструментарію та практичних рекомендацій, які можуть бути безпосередньо впроваджені органами влади для публічного управління у сфері забезпечення експертизи якості та безпеки товарів і послуг в Україні. Розроблені концептуальні основи та практичні заходи у сфері інформаційного

забезпечення дозволяють прискорити процеси реконструкції інфраструктури громад, соціальної адаптації громадян, відновлення майнових прав, в цілому – національну ремісію та реінтеграцію.

Дисертація виконана українською мовою, стиль викладення матеріалу відповідає прийнятому в науковій літературі (точність, логічність, лаконічність, зрозумілість, зв'язаність, цілісність, завершеність).

Результати дослідження пройшли широку апробацію на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях.

За темою дисертації опубліковано чотирьох наукових праць, а також у двох тезах доповідей.

Дисертація є самостійним дослідженням, у якому всі ключові концептуальні моделі, дорожні карти та математичні методики розрахунків одержані автором особисто.

3. Наукові публікації, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, та повнота опублікування результатів дисертації

Публікації в наукових фахових виданнях України:

1. Романюк І. С. Поняття та сутність експертизи товарів і послуг (товарознавчої експертизи). *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2025. № 3. С. 155–159. DOI: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2025.3.23>.

2. Романюк І. С. Економіко-правовий зміст експертизи товарів та послуг. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2025. № 4. С. 160–164. DOI: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2025.4.22>.

3. Романюк І. С. Нормативно-правові та публічно-управлінські основи експертної діяльності в Україні. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2025. № 5. С. 149–156. DOI: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2025.5.22>.

4. Романюк І. С. Процедурний та управлінський зміст регулювання експертизи товарів та послуг. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2025. № 6. С. 141–150. DOI: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2025.6.21>.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Романюк І. С. Поняття та сутність експертизи товарів і послуг: нормативно-правовий та управлінський зміст. *Proceedings of the International scientific conference “Ways to reform public administration and management under martial law in Ukraine”*, Riga, the Republic of Latvia, March 6–7, 2024. Riga : Publishing House “Baltija Publishing”, 2024. P. 93–96. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-419-1-24>.

2. Романюк І. С. Перспективи вдосконалення публічного управління у сфері експертизи товарів та послуг. *Права людини та публічне врядування : матеріали VIII Міжнародного правничого форуму*, м. Чернівці, 30 травня 2025 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. С. 645–648. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-501-6-173>.

Повнота опублікування результатів дисертації засвідчується таблицею 1.
Таблиця 1 – Повнота опублікування результатів дисертації

№	Наукова публікація здобувача		Підрозділи дисертації, що висвітлюються
	Назва	Видання	
Наукові фахові видання України			
1	Поняття та сутність експертизи товарів і послуг (товарознавчої експертизи).	Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права. 2025. № 3. С. 155–159. DOI: https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2025.3.23 .	1.1 1.2
2	Економіко-правовий зміст експертизи товарів та послуг.	Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права. 2025. № 4. С. 160–164. DOI: https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2025.4.22	2.1 2.2
3	Нормативно-правові та публічно-управлінські основи експертної діяльності в Україні.	Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права. 2025. № 5. С. 149–156. DOI: https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2025.5.22 .	1.3
4	Процедурний та управлінський зміст регулювання експертизи товарів та послуг.	Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права. 2025. № 6. С. 141–150. DOI: https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2025.6.21 .	1.4
Друковані тези доповідей на конференціях			
5	Поняття та сутність експертизи товарів і послуг: нормативно-правовий та управлінський зміст.	Proceedings of the International scientific conference “Ways to reform public administration and management under martial law in Ukraine”, Riga, the Republic of Latvia, March 6–7, 2024. Riga : Publishing House “Baltija Publishing”, 2024. Р. 93–96. DOI: https://doi.org/10.30525/978-9934-26-419-1-24	1.2
6	Перспективи вдосконалення публічного управління у	Права людини та публічне врядування : матеріали VIII Міжнародного правничого форуму, м. Чернівці, 30 травня	2.3

№	Наукова публікація здобувача		Підрозділи дисертації, що висвітлюються
	Назва	Видання	
	сфері експертизи товарів та послуг.	2025 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. С. 645–648. DOI: https://doi.org/10.36059/978-966-397-501-6-173 .	

ВИСНОВОК

Ознайомившись із представленою для попередньої експертизи дисертацією Романюка Івана Стаховича на тему «Публічно-управлінські аспекти забезпечення експертизи якості та безпеки товарів і послуг в Україні» та науковими публікаціями за темою дисертації, визначивши особистий внесок у всіх зарахованих за темою дисертації наукових публікаціях, опублікованих із співавторами, а також узявши до уваги підсумки фахового семінару, вважаємо, що:

1. Дисертація Романюка Івана Стаховича на тему «Публічно-управлінські аспекти забезпечення експертизи якості та безпеки товарів і послуг в Україні», що подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 - «Публічне управління та адміністрування» (галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування») є фундаментальним науковим дослідженням з актуальних питань, характеризується єдністю змісту, містить наукові результати, яким властива наукова новизна, теоретичне та практичне значення, а отже, свідчить про істотний особистий внесок здобувачки у розвиток публічного управління та адміністрування. Усі результати та положення, що виносяться на захист, одержані здобувачем особисто.

За актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, теоретичною і практичною цінністю отриманих наукових результатів рецензована робота відповідає вимогам, передбаченим п. 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 зі змінами, внесеними Постановою Кабінету Міністрів № 341 від 21.03.2022).

2. Дисертацію Романюка Івана Стаховича на тему «Публічно-управлінські аспекти забезпечення експертизи якості та безпеки товарів і послуг в Україні» може бути рекомендовано до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування» (галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування») у разовій спеціалізованій вченій раді.

Головуючий на засіданні кафедри:

доктор економічних наук,

професор кафедри бізнес-адміністрування і

менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

С.В. Маркова

Запорізького національного університету

Член експертної групи:

кандидат наук з державного управління,
доцент, доцент кафедри філософії,
публічного управління та соціальної
роботи Запорізького національного університету

О. В. Заїка

Член експертної групи:

кандидат наук з державного управління,
доцент, доцент кафедри управління
та адміністрування Запорізького національного
університету

О. О. Фурсін